

Истанбулска министарска декларација
о
„Партнерству за миграције земаља путева свиле“

МИ, министри надлежни за питања миграције и проблематике везане за миграцију из земаља учесница Будимпештанског процеса, као и Европски комесар задужен за миграције, и представници других релевантних организација,

Окупљени у Истанбулу 19. априла 2013. године на V министарској конференцији Будимпештанског процеса,

Захваљујући се Турској, као председавајућем, на правовременој иницијативи и организацији конференције и припремних састанака, Мађарској као копредседавајућем, на подршци и организацији трећег припремног састанка у Будимпешти и Међународном секретаријату ICMPD на административним и садржајним припремама,

Напомињући да су миграције део живота и трајна стварност за све земље, да је напредак у свакој земљи повезан са оним у другом делу света и да су сарадња и партнерство најефикаснији начини за развој успешне миграционе политике,

Истичући да су солидарност, међусобна сарадња и заједничка одговорност међу земљама порекла, транзита и дестинација темељ успешног управљања миграцијама,

Уважавајући и друге релевантне иницијативе на регионалном и субрегионалном нивоу, као и значај надопуњавања и стварања синергије,

Подвлачећи да квалитетно управљање миграцијама доводи до обостране користи и за земље порекла и за земље крајње дестинације као и за саме мигранте, истовремено имајући свест о штетним ефектима које нерегуларне миграције имају на све земље захваћене овим феноменом, као и на појединачне мигранте и чланове њихових породица,

Препознајући озбиљне ризике по унутрашњу безбедност и безбедност грађана и миграната подједнако, наметнуте од стране организованих криминалних мрежа укључених у нерегуларне миграције,

Наглашавајући да управљање миграцијама мора да укључује поштовање људских права и да буде засновано на општим принципима међународног права и релевантним међународним конвенцијама,

Имајући свест да треба применити релевантне мере у складу са одредбама и основним принципима правног система сваке Државе,

С разумевањем да појам „међународна заштита“, на начин на који се користи у овој декларацији укључује и одобравање статуса избеглице у складу са Конвенцијом УН из 1951. године, која се односи на статус избеглица и њеним Протоколом из 1967. године, као и допунске или субсидијарне облика заштите подвлачећи значај принципа забране протеривања или враћања као и права избеглица и корисника субсидијарне или допунских облика заштите,

Узимајући у обзир посебне потребе најугроженијих миграната, укључујући жртве трговине људима, мигранте заустављене у транзиту и лица без држављанства, и обезбеђујући најбоље интересе детета, укључујући децу без пратње,

Препознајући родно – специфичне аспекте миграција,

Наглашавајући негативан утицај појава као што су дискриминација, расизам и ксенофобија на друштво и појединце, посвећени борби против негативних осећања према мигрантима и промовисању свести о позитивном утицају миграција и кретања,

Свесни потенцијалног утицаја глобалних еколошких промена и важности сарадње приликом решавања проблема миграционих токова насталих услед природних катастрофа и приликом пружања хуманитарне помоћи у ванредним ситуацијама,

Препознајући потребу за сталним преносом знања и разменом примера добре праксе и искуства између држава партнера на свим пољима управљања миграцијама, као и допринос који у овој области дају међународне организације, цивилно друштво и актери,

Признајући достигнућа сталног Будимпештанског процеса као успешне платформе за олакшавање дијалога на тему миграција између земаља већ више од 20 година, која покрива све већи географски и тематски простор и утврђује значај уравнотеженог међудржавног дијалога и сарадње између влада и других релевантних партнера, који обухвата читав низ питања везаних за управљање миграцијама,

Наглашавајући да ће сарадња у овом оквиру и даље бити вођена на принципима неформалности, добровољности, флексибилности и једнакости,

Посвећени одржању Будимпештанског процеса као безбедне и отворене платформе где се све државе чланице састају с поверењем и препознајући различите миграционе околности у свакој од земаља чланица, као и њихове различите интересе и перспективе,

Препознајући значај и сложеност миграција дуж ПUTEVA свиле и с циљем даљег развоја партнерства кроз унапређени дијалог и заједничку сарадњу између свих држава чланица,

САГЛАСНИ СМО У СЛЕДЕЋЕМ

(1) Да се успостави „Партнерство за миграције земаља ПUTEVA свиле“, са циљем промовисања дијалога и међусобне сарадње у управљању миграционим токовима дуж ПUTEVA свиле као приоритет Будимпештанског процеса.

Примарни циљеви Партнерства су:

- а) Да се боље организују и побољшају услови за **легалне миграције и кретање**,
- б) Да се да подршка интеграцији миграната и да се неутралишу појаве **дискриминације, расизма и ксенофобије**,
- в) Да се ојача позитиван утицај **миграција на развој**, како у земљама порекла тако и у земљама дестинације,

- г) Да се спречавају и неутралишу **нерегуларне миграције**, олакша **повратак и реадмисија** илегалних миграната, и да се бори против криминалних мрежа које се баве **кријумчарењем миграната**,
  - д) Да се спречава и бори против **трговине људима**, да се бави узроцима и да се пружи адекватна заштита и подршка жртвама трговине људима,
  - ђ) Да се промовише **међународна заштита** и поштовање права избеглица у складу са међународним стандардима,
- (2) Да се покрену **координисана настојања** за спровођење **конкретних акција** у циљу испуњавања горе наведених циљева и приоритета, надахнутих списком који упућује на активности означене тематским областима доле поменуте сарадње,
- (3) Да се **одржавају састанци** на редовним Министарским конференцијама ради евидентирања одговарајућег развоја и достигнућа Партнерства за миграције земаља ПUTEVA свиле ради, да се оцени његов утицај и напредак и да се дефинишу будуће акције,
- (4) Да се наши високи званичници **овласте**:
- а) Да спроводе циљеве Партнерства за миграције земаља ПUTEVA свиле на ефикасан и делотворан начин,
  - б) Да надгледају спровођење Партнерства кроз годишњи Састанак високих представника,
  - в) Да се договоре, на првом састанку након Министарске конференције, о приоритетним питањима у циљу конкретне акције,
  - г) Да обезбеде радну групу одговарајуће географске структуре, нудећи заинтересованим државама у одређеним субрегионима, могућу додатну платформу за разматрање миграционих токова дуж ПUTEVA свиле,
  - д) Да покрену тематске експертске састанке, како би се олакшала темељна дискусија између свих заинтересованих страна о посебним приоритетним питањима.
- (5) Да **задају** Секретаријату да, на захтев држава учесница, асистира на спровођењу Партнерства за миграције земаља ПUTEVA свиле и када је то могуће унапреди развој дијалога и сарадње.

ПОСВЕЋЕНИ СМО

Усмеравању дијалога и сарадње посебно, и без ограничења, на циљеве и активности са следеће листе иницијатива:

I. Миграције и мобилност

- а) Побољшању управљања легалним миграцијама, и кроз унапређену транспарентност правила и прописа пријема и боравка,
- б) Јачању сарадње и повећању обима размене информација између држава везано за шансе за запошљавање, заснованих на свеобухватној оцени потреба земаља

порекала и земаља пријема, узимајући такође у обзир и ситуацију на тржишту рада,

- в) Даљем проучавању и промовисању, где је то могуће, коришћења споразума о радним миграцијама и пилот пројеката за организовање приступа радника миграната тржиштима рада,
- г) Процени постојећих програма циркуларних миграција, и као инструмената развоја, и истраживање оснивања нових кроз олакшавање привременог повратка,
- д) Пружању јасних, доступних и разумљивих информација потенцијалним мигрантима о могућностима уређених миграција, о правилима и прописима, укључујући релевантне информације пред одлазак,
- ђ) Истраживању најбољих примера праксе о уклапању вештина и о олакшавању признавања професионалних и образовних квалификација миграната, и легализацији диплома и обезбеђивању оптималне употребе људских вештина,
- е) Успостављању процедура и јачању административних капацитета како би се мигрантима омогућио приступ довољном броју информација о њиховим правима, обавезама и могућностима,
- и) Истраживању могућности за промовисање преноса одређених права на пензију,
- ж) Унапређивању доброг управљања кретања добронамерних путника, укључујући студенте, истраживаче и пословне људе и побољшању транспарентности правила и процедура.

II. Интеграција

- а) Јачању интеграцијских процеса за мигранте и избеглице,
- б) Раду на успешној интеграцији миграната и избеглица и њиховом активном учешћу у друштвеној заједници пријема кроз пружање одговарајућих интеграцијских инструмената и мера,
- в) Давању подршке друштвеној заједници пријема за дочек миграната и избеглица као и предузимање акција у циљу подстицања њиховог активног учешћа у социјалном и културном животу друштвене заједнице,
- г) Промовисању сарадње домаће владе са цивилним друштвом и заједницама у дијаспори у праћењу и у сузбијању инцидената дискриминације, расизма и ксенофобије.

III. Миграције и развој

- а) Укључивању миграција у планирање развоја и имајући приликом разрађивања миграционе политике у виду питања и потребе развоја,
- б) Промовисању одрживе, свеобухватне, балансиране и ефикасне политике миграција и развоја, која се ослања на приступ усредсређен на мигранте, имајући у виду утицај такве политике, између осталог, и на запосленост, образовање, здравство, стамбену и социјалну политику,

- в) Осигурању приступа који укључује више учесника, позивајући релевантне заинтересоване актере развоја, укључујући и јавни и приватни сектор, да се ангажују у дијалогу и конкретној сарадњи,
- г) Олакшавању циркуларне миграције и активно укључивање у развој на корист како земаља порекла, тако и земаља одредишта,
- д) Укључивању дијаспоре и бољем коришћењу њихових доприноса, и у том циљу, коришћењу утврђених примера добре праксе,
- ђ) Олакшавању трансфера новчаних дознака кроз смањење трошкова и пружање обуке у познавању финансија и побољшању коришћења новчаних и социјалних дознака у корист одрживог економског и социјалног развоја земаља порекла, имајући у виду приватни карактер тих средстава,
- е) Подстицању одрживе реинтеграције, између осталог, и кроз политику од које имају користи друштва пријема,
- ж) Спровођењу мера за ублажавање могућих негативних ефеката емиграција на земље порекла, као што су одлив мозгова и социјални ефекат на породице које су остале,
- з) Превазилажењу разлике између хитне помоћи, хуманитарне помоћи и одрживог развоја,
- и) Истраживању и превазилажењу узрока миграција везаних за развој,
- ј) Развоју и јачању малог и средњег мигрантског предузетништва уз помоћ обуке и консултатских услуга, као и других иницијатива које омогућавају мигрантима и мигрантским организацијама да доприносе развоју њихових земаља порекла.

IV. Нерегуларне миграције

- а) Унапређењу размене информација и искустава између држава и релевантних актера, о илегалним миграцијама и кривичним делима везаним за њу како би се:
  - i. Побољшала база знања,
  - ii. Повећали капацитети за процену ситуације, као и анализу и прогнозу токова нерегуларних миграција,
  - iii. Побољшала сарадња у примени закона о спречавању и сузбијању кријумчарења миграната и кривичних дела везаних за њу,
- б) Побољшању координације између свих служби укључених у спречавање и сузбијање нерегуларних миграција и кријумчарење миграната на националном, регионалном и међународном нивоу,
- в) Интезивирању сарадње у области интегрисаног управљања границом и размене информација уз уважавање применљивих правила о заштити података,
- г) Разматрању успостављања контакт особе, укључујући и имиграционе официре за везу,
- д) Предузимању мера ради спречавања злоупотребе легалних канала миграција уз размену информација, искустава и примера добре праксе како би се спречила злоупотреба система азила,
- ђ) Обезбеђивању адекватног управљања токовима мешовитих миграција и давању гаранција за приступ међународној заштити лицима којима је то потребно, са

специјалном пажњом на омогућавање адекватне помоћи мигрантима који припадају угроженим категоријама, као што су деца без пратње, мигранти заустављени у транзиту, жртве трговине људима или мигранти којима је потребна здравствена нега,

- е) Подизању свести и пружању информација потенцијалним мигрантима, о ризицима и опасностима везаним за нерегуларне миграције,
- ж) Размени информација, искустава и знања о безбедности исправа, укључујући путне исправе, личне исправе исправе о одгајивачу или пореклу,
- з) Унапређењу оперативне сарадње на пољу повратка и реадмисије посебно на идентификацији и документацији, кроз преговоре, закључке и спровођење споразума о реадмисији, имајући у виду обавезе сваке државе по међународном обичајном праву, да прихвати своје држављане по реадмисији,
- и) Давању приоритета добровољном повратку и промовисању програма пружања помоћи по мери делотворне реинтеграције у друштвену заједницу пријема и истраживање мера за боље праћење процеса повратка.

V. Трговина људима

- а) Предузимању мера ради подизања свести о опасности од трговине људима и кроз пружање јасних и разумљивих информација, као и ублажавању основних узрока трговине људима,
- б) Наставку развоја националних и регионалних стратегија за спречавање и сузбијање трговине људима, по потреби, са посебним фокусом на жене и децу како би осигурао приступ за више учесника, укључујући све релевантне актере,
- в) Подржавању развоја механизма за национално и транснационално упућивање жртава трговине људима уз повећање капацитета за помоћ и заштиту истих у погледу њихове рехабилитације,
- г) Креирању и имплементацији политике о улози и функционисању агенција за запошљавање, о правима и одговорностима послодаваца и радника и доприносима инспектора рада у смањењу ризика да мигранти постану жртве ропства и трговине људима, или да буду изложени злостављању и радној експлоатацији,
- д) Успостављању, када је то могуће, адекватног законодавства и развоју капацитета полицијских и правосудних органа који би омогућили делотворну идентификацију, кривично гоњење и кажњавање трговаца људима.

VI. Међународна заштита

- а) Јачању процедура за идентификацију лица којима је потребна међународна заштита, пружању адекватних услова за пријем и документацију тражилаца азила, као и пружању дугорочних решења за избеглице, укључујући добровољни повратак, локалну интеграцију или расељавање,
- б) Примењивању принципа забране протеривања или враћања без ограничења, а у оквиру процедура повратка и реадмисије обезбеђујући правичне и делотворне процедуре тражиоцима азила, без обзира на начин на који су ушли у земљу,

- в) Јачању солидарности у решавању продужених избегличких ситуација и јачању система заштите кроз међународну сарадњу,
- г) Развоју закона и система азила у складу са међународним стандардима, и кроз размену информација и унапређењем општег разумевања концепта међународне заштите.